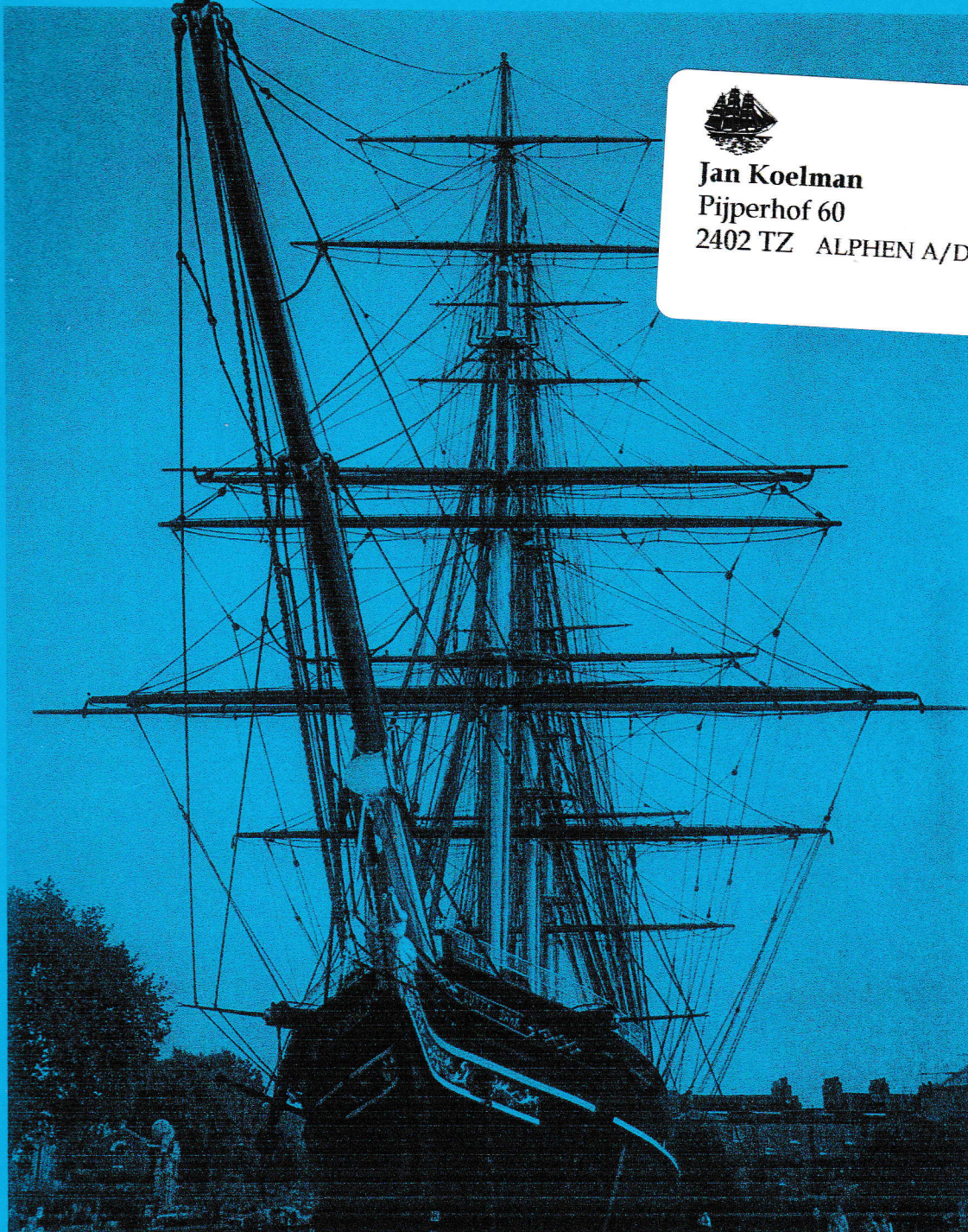

Clipper "Cutty Sark" in museumdok Greenwich, Londen

Jan Koelman
Pijperhof 60
2402 TZ ALPHEN A/D RIJN

SCHEEPSPOST

Zeemanskoor Rumor di Mare Leiden
8^e jaargang nr.1 zomer 2006

VAN DE REDACTIE.

Zo aan het begin van de zomer en aan het eind van de 1ste helft zangseizoen 2006 ligt ie dan weer in de schappen, jullie eigen orgaan "De Scheepspost". Zoals beloofd in het vorige nummer is het exterieur onder handen genomen en ook het interieur is verder gerestyled. In de afgelopen weken hebben we afscheid genomen van Ben die nu ergens op deze aardkloot rondzwerft (weet iemand waar die zit?). Ben, natuurlijk vanaf deze plaats hartelijk dank voor je inzet van de afgelopen jaren en we hopen dat je met veel mooie verhalen terugkomt. De redactie is in het voorjaar uitgebreid met Peet die de vormgeving gaat doen. We hopen in september weer met een herfsteditie te komen en hier alvast een tip van de sluier opgelicht. In de volgende uitgave het vervolg op de Tour de France, het reisverslag van Jack met zijn Doerak, een verhaal over kokkels en een interview met een van de "echte" zeemannen van Rumor. Hopelijk komen jullie de zomer door met deze 16 pagina's leesvoer die bij elkaar zijn gezocht en verzonnen door jullie aller redactie: René, Cees, Gijs en Peet. Rest ons nog om eenieder een prettige vakantie toe te wensen.....!

Als er mensen zijn die kopij willen inleveren, graag vóór 1 september en een vriendelijk verzoek om alle kopij zoveel mogelijk als platte tekst aan te leveren, dus geen moeilijke alinea opmaak etc. Kopij ook liefst digitaal aanleveren op CD of zenden aan het redactie e-mail adres:
peetvanderwerf@casema.nl

Voorpagina: Clipper "Cutty Sark" in het museumdok te Greenwich, Londen

Inhoud

Voorwoord	pag. 1
Interview Tjerk	pag. 2
In de kijker	pag. 4
Sponsorboodschap/ nieuwe woorden leren	pag. 6
Tour de France	pag. 7
Mop & Recept	pag. 12
Kaapvaart	pag. 13
Agenda/Bie Daip	pag. 15
Muziekcommissie/ Rumor di Polski	pag. 16

"De Scheepspost" is een © uitgave van zeemanskoor Rumor di Mare te Leiden.

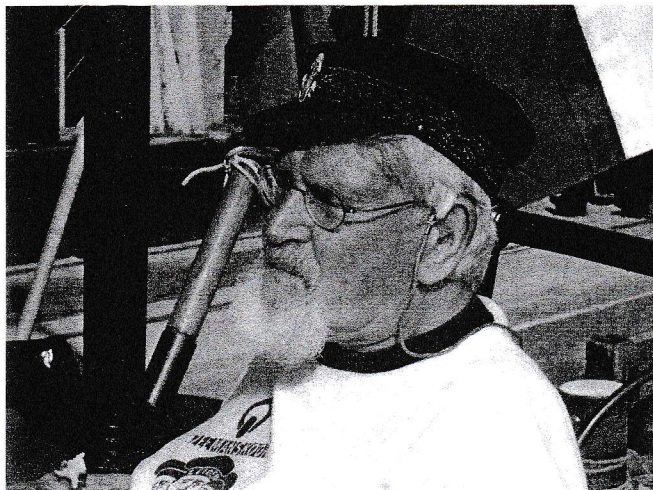
E-mail redactie:
peetvanderwerf@casema.nl

Rumor di Mare boekingen en P.R.:
Frits van der Mark
071-5224308
E-mail: fvandermark@plante.nl

Verdere informatie:
www.rumordimare.nl

'We zingen ook een Kongolees lied'

Hillegom - De Hillegomse Roulette is een wekelijkse rubriek, waarin iemand die in Hillegom woont of werkt aan het woord is. Vorige week was dat Ben Koppert. Zijn vraag aan Tjerk Visser was, waarom die in twee shantykoren zingt.

Tjerk Visser (75) is in Bolsward geboren en pas op latere leeftijd naar het westen gekomen. Strand en zee trokken hem. Hij had een aantal jaren een hotel in Noordwijk.

Waarom zit je bij twee Shantykoren ?

'Omdat ik moeilijk kiezen kon, denk ik. Ik heb meer dingen in tweeën, twee motors bijvoorbeeld. Ik zing al sinds mijn jongenstijd graag en ik speel accordeon. Bij het zeemanskoor Rumor di Mare in Leiden ben ik al een jaar of acht zanger en solist. Begin 2005 werd er ook in De Zilk een zeemanskoor opgericht. Dat was lekker dichtbij. Maar ik mocht eerst niet meedoen, omdat ik geen Zilker ben. Ik speel accordeon, zei ik, want ik dacht; dan willen ze me wel. "O, daar hebben we er al vier van", zei Jan van Berkel. Uiteindelijk werd ik toch gebeld dat ik mocht komen. Het is een geweldig gezellig koor, het is net of ik er vijftig broers en neven bij heb. We hebben ook meegedaan bij het Carnaval'.

Speel je al lang accordeon?

'Ik kreeg les op mijn achttiende. Ik ben jarenlang accordeonist geweest van de Bolswarder Skots Ploech., een dansgroep in Fries kostuum. We gingen naar Portugal, Engeland, Denemarken en de Franse Riviera voor demonstraties. Dat was erg leuk.

Trekken speciaal zeemanskoren je aan?

'Ja, want ik kom uit een zeemansfamilie. Mijn broer was zeeman en allebei mijn grootvaders Tjerk en Tjip waren Noordzeevervisser. Een van mijn grootvaders ging op Vlaardingse en Duitse loggers vijf maanden lang op haringvangst. Pake (opa) en een oom waren ook zeehondenjagers. Dat had je toen nog. Zelf heb ik nooit gevaren, maar achteraf vind ik dat niet erg. Je houdt als zeeman geen sociaal leven over. Het muzikale zit in de familie. Mijn moeder kon goed zingen en oma van moederskant speelde op bruiloften trek-harmonica. Tot ze haar man leerde kennen, want die was van de zwarte kousenkerk en toen mocht ze dat niet meer.

Zing je ook ander repertoire?

'Liedjes van vroeger met Eigen Wijs. Bij dat koor ben ik al vanaf de oprichting. Het is een leuk koor en ik ga er met veel plezier heen. We zijn met 18 mannen op 125 leden. Ik speel daar ook accordeon en ik ben de haan in het lied van Wieringen'.

Wat zing je bij Rumor di Mare?

'Daar zingen we ook Franse en Poolse zeemannsliederen en zelfs een Kongolees roeierslied. Dan komt iemand die de taal kent ons de goede uitspraak leren. Ik zing er zelf een paar Friese liederen. De uitspraak is verkeerd, zei iemand na een uitvoering. Nee, zei ik, ik spreek het Fries van Dongeradeel. Daar hebben ze een andere uitspraak'.

Heeft De Zilk andere liederen?

'Daar zijn het meestal Nederlandse nummers. *Het kleine café aan de Haven* en *Ketelbinkie* bijvoorbeeld. En we zijn bezig met *De verzonken stad*. Dat gaat over de geesten van verdronken schippers. *Wie wil er mee naar Wieringen varen* zingt het shantykoor in De Zilk ook. Maar daar is een ander de haan, want aan hem kan ik niet tippen. Hij nam het een keer van me over en hij deed het zo goed, dat ik vond dat hij het moest blijven doen'.

Zijn er ook uitvoeringen?

'Met Shantykoor De Zilk zijn we dat nog aan het opbouwen. We bestaan nog pas een jaar. Maar met het Leidse koor doen we aan van alles mee. We voeren op een klipper mee met de Sail en we zongen ook aan boord. Toen we naast dat Poolse schip de Dar Mlodziezy voeren zongen we een Pools lied. Dat vonden die mensen aan boord heel leuk. We zingen ook op de Shanty-dag in het Scheepvaartmuseum in Amsterdam. Verder op de Rotterdamse en Dordse stoomdagen en in Vlaarding en Terneuzen. Het is vaak een half uurtje zingen op het een podium en dan door naar het volgende. In Rotterdam heb je zelfs zes podia. Daar krijgen we trouwens een erg goede verzorging'.

Welk repertoire vind je het leukst?

'Dat in De Zilk. Ik heb in Leiden wat moeite de Franse teksten te onthouden. Ik ben daar op één na de oudste zanger. Toen ik 75 werd waren het Leidse en het Zilker koor samen in De Zilk en hebben ze allebei voor me gezongen'.

Afb. rechts

Oom van Tjerk

Heb je nog meer interesses?

'Schepen. Ik heb hier dertig modelscheepjes staan. De Victory van admiraal Nelson, een Fries skûtsje, een Katwijker bommschuit en een Schevenings schip bijvoorbeeld. Allemaal bestaande schepen. Verder hangt mijn hele huis vol met mijn collectie schilderijen, tegeltjes en andere zaken, die te maken hebben met scheepvaart of de zee. Ik wil de scheepjes eigenlijk nalaten aan een museum, maar ze worden er mee dood gegoooid, dus dat is niet zo eenvoudig. Voor Noordwijk maken oude schippers die bootjes'.

In de "kijker"

In de kijker is een rubriek waarin wordt teruggekeken naar de herkomst en het ontstaan van de liederen die door Rumor de Mare gezongen worden en ze zijn 'her'ontdekt door Nanko, Jack en Frits.

=0=

Banana Boat Song

Titel: Banana Boat Song (Day-O)
Taal: Engels
Soort: scheepsladerslied
Traditioneel: ja (Day-O)
Schrijver/componist: -

Voorzang/samenzang: voorzang

Omschrijving tekst en eventuele vertaling:

Het gaat over de dokwerkers of stuwadors die de zware bananentrossen (trossen van zes, zeven, acht voet lang) op hun hoofd naar de schepen brachten.

Aan het eind van de nacht roept de stuwador de 'teller' (tally man) op om het aantal trossen bananen dat hij geladen heeft te tellen, zodat hij naar huis kan gaan.

Achtergrond & verklaring

"Day-O" is een traditioneel werklied afkomstig van Jamaica. Via namen als "Day Dah Light" en "Banana Loaders Song" werd het "Banana Boat Song". "The Banana Boat Song" is waarschijnlijk het bekendste nummer van Harry Belafonte. Het arrangement van zijn versie is van Irving Burgie en werd in 1957 een hit.

Burgie vertelde op 81 jarige leeftijd (2005) dat de traditionele versie langzamer was en een kalm (steadier), 'non calypso' ritme had. Het werd immers gezongen door de bananenbootwerkers die de zware trossen van de vrachtwagens naar de schepen sjouwden.

South Australia

Titel: South Australia
Taal: Engels
Soort: Kaapstander en pompshanty
Traditioneel: ja
Schrijver/componist: -

Voorzang/samenzang: voorzang

Omschrijving tekst en eventuele vertaling:

Versie zoals door Captain Jesse Schaffer gezongen

Achtergrond & verklaring

Waarschijnlijk afkomstig van de Britse emigrantenschepen die op Melbourne en Sydney voeren en hun honderden kolonisten met heimwee de halve wereld over vervoerden naar minder druk bevolkte landen onder het Zuiderkruis.

Ook dit bekende Rumor de Mare lid wist zichzelf in de kijker te werken.

En altijd komen er Schepen

Titel: En altijd komen er Schepen
Taal: Ned.
Soort: oneigenlijk
Traditioneel: -
Schrijver/componist: Jan Vogel/
Anton Beuving
Voorzang/samenzang: voorzang

Omschrijving tekst en eventuele vertaling:

Achtergrond & verklaring

De ex-zeeman Anton Beuving is als tekstschrijver het meest bekend van het lied *Ketelbinkie*. Hij schreef *En altijd komen er schepen* oorspronkelijk in de ik-vorm, dus voor een vrouwelijke vertolker (1948).

Oud gezegde

Tranen van vrouwen, 't hinken van honden, in de oostwind duren geen drie dagen.

Ja Stawiam

Titel: Ja Stawiam
Taal: Pools
Soort: Oneigenlijk
Traditioneel: nee
Schrijver/componist: A. Nieznany,
muziek traditioneel

Voorzang/samenzang: voorzang

Omschrijving tekst en eventuele vertaling:

Poolse shanty van ongeveer 30 jaar oud.
De vertaling van het eerste couplet is:
Of ik geld heb, of geen cent op zak, ik trakteer!
Of het meezit of tegenzit, ik trakteer!
Of ik tien maten heb, of twee, of ik zin in rum heb of honing, ik trakteer!
Of ik geld heb, of geen cent op zak, ik trakteer!

Achtergrond & verklaring

Ja stawiam heeft twee betekenissen: hijs de zeilen en ik trakteer. Oppassen dus met *ja stawiam* in een kroeg!

Tegelzetbedrijf Jaap v.d. Broek.

Muziek tijdens het werken aan je huis kan leuk zijn en zeker als de tegels gezet worden door **onze sponsor Jaap van der Broek.**

Hij houdt van shantyliedjes en speciaal van ons koor **Rumor di Mare.**

Dus zoek je een tegelzetter met een zeemanshart, ga dan naar **tegelzetbedrijf Jaap van der Broek, Maria Rutgersweg 101 in Leiden. Telefoon 5768158 of 06 17100810.**

In augustus trekt ons zeemanskoor noordwaarts om deel te nemen aan het Internationaal Shanty Festival "Bie Daip" in Appingedam. Om niet voor Jan met de korte achternaam te staan kunnen we ons alvast wat Groningse taal meester maken zodat we niet van honger en dorst omkomen en we ook de weg naar huis kunnen vragen als we verdwalen. We beginnen natuurlijk met de naam van het festival

Bie Daip wat "bij het diep" betekend. Waarschijnlijk wordt hier het Winschoter Diep bedoeld (althans medegedeeld door onze Groningse correspondent).

Aanbevelen - rekomdaaiern
Aanklampen - aanrandjen
Aanpakken - tamtaaiern
Aardappel - eerabbel
Achterop - in 't achteren
Appingedam - daam
Bangerik - baangschietter
Barbecuen - dik-doun-in-toen
Bed - kaziemat
Bedelen - schoontjen
Bevuilen - beslintern
Castreren - lubben
Cent - sint
Chaos - haalterkwaalter
Cognac - kejak
Dief - daif
Dij - bil
Dikkerd - daiterd
Dokter - kwaak
Doodziek - deurzaik
Doorgaan - deurgaan
Dorpeling - lougster
Dronken - miskwaam
Eigenwijs - aigenikkeg
Endeldarm - pakdaarm
Fluiten - flaaiten
Gast - uutvanhuzer
Gekonkel - konkelfoezen
Gelagkamer - jachtwaaid
Geld - doemkruid
Geslachtsdeel - familie
Golf - boar
Groezelig - gorreg

Hameren - kleutern
Heupfles - platloes
Hoefijzer - peeriezer
Horloge - hallozie
Hutspot - stimpstamp
Inpikken - nieveln
Inspannen - bikseln
Jan Salie - melkentwijbak
Jenever - schiere
Kiespijn - koeskillen
Kleding - klaaieroazie
Koffie - koovie
Kroeg - kroug
Kruik - kroek
Krullebol - doeskop
Landloper - loezebos
Laveren - levaaiern
Lied - laid
Lijzijde - schoelkaant
Maagzuur - zeubranden
Makreel - mekraal
Middelvinger - laange laaiter
Navel - navoel
Nood - knieper
Nors - kloeterg
Oliebol - euliekouk
Onfatsoenlijk - schoamzoam
Ontbijt - broodeten
Oplettend - vaaieroog
Ouwehoer - flepsijker
Penis - piethoan
Piano - pioano
Pissen - miegen

Prikkeldraad - stiekelwier
Puntbroodje - gallechie
Rietpluim - raaitploes
Rode biet - robait
Roer - rouer
Ruzie - geberebiet
Ruziezoeker - kibbelsnoet
Scheepvaart - schipperderij
Schelmenstreek - poepetrek
Schooier - schont
Schunnig - schaauw
T-shirt - maanwhemd
Terugreis - weeromrais
Tsalk - tjaalk
Uithoek - oetham
Uw - joen
Vechtpartij - sloagerij
Verplichting - montwaark
Verveling - tiepelzinneghaid
Weggaan - ofsakkedaaiern
Werkdag - warreldag
Wittebroodje - stoetje
Wrak - rikkerak
Xantippe - Santippe
Zat (moe) - bakstaf
Zeeman - voarensman
Zoenen - doetjebakken
Zwijgen - swiegen

TOUR DE FRANCE

Wat vooraf ging.

In het vorige nummer hebben we kunnen lezen hoe Jack met z'n Doerak aan "zijn" Tour de France begon en door Nederland afzakte richting zuiden. Deze episode beslaat een deel van zijn belevenissen door België. Wat zal ie nu weer voor avonturen meemaken?

BELGIË DOOR, NAAR CHARLEVILLE MEZIÈRES.

In de laatste Scheepspost werd het traject van Meppel naar Maastricht beschreven. We gaan nu België in , op weg naar Frankrijk

Zondag 12 juni varen om bij tien en het Bassin uit richting België. We zijn vrij snel bij de grote sluis Lanaye in België, met een verval van bijna 12 meter.

Er zijn 3 sluizen, 1 grote en 2 kleine. Ik vaar achter een rondvaartboot aan die naar de meest rechtse sluis vaart want daar staat het licht op groen. Langzaam vaart de rondvaartboot naar binnen en ik wil ook naar binnen, maar opeens gaat het licht op rood. Met de auto heb je eerst nog oranje, maar met een schip niet, dus ik stop. Daar lig je dan. De marifoon moet uitkomst brengen, en ik zet de marifoon op kanaal 18. Eerst maar in het Nederlands, want Frans is toch wel moeilijk en zeker voor de eerste keer. Geen antwoord. Dan in het Frans, want je zit in de Voerstreek en daar wil men Frans spreken en misschien zit er wel familie van Happart vandaag achter de knoppen. Bonjour écluse Lanaye, ici plaisancier Flylân. Je voudrais passer l'écluse. Pas de response. Nog eens in het Frans, dan weer Nederlands. Response s'il vout plaît. Geen antwoord, Merde! Kanaal 10 dan, ook geen succes. Geen enkele andere boot in de buurt die wellicht opgemerkt wordt door de sluiswachters die hoog en droog op zeker 20 meter in hun hok zitten. Er is een ladder en ik vraag aan Dick en Ton wie er omhoog wil klimmen. Ton heeft hoogtevrees en Dick een beetje en de schipper die moet aan boord blijven vind ik. Dick klimt dapper omhoog en komt na verloop van tijd terug met de mededeling dat we de meest linkse sluis moeten hebben, de grote met de drijvende bolders. Hij had ook geïnformeerd waarom de sluis voor ons op rood sprong. Die sluis werkt niet op zondag. Maar die rondvaartboot dan? Dat is een uitzondering. Dick spreekt goed Frans want hij heeft jaren in België gewerkt. Zo gaat dat altijd in België, zegt hij. Iets mag niet, maar er zijn uitzonderingen. Iets moet, maar soms ook niet, als je de weg kent. En de oproep via de marifoon dan? Niets gehoord. We varen de boot de sluis in en kijken tegen een muur van beton. Ik voel me erg klein.

Het schutten gaat prima met die drijvende bolders. We zijn boven met nog twee andere schepen en wachten tot de sluisdeur opengaat, maar die gaat niet open. Het

raampje van het sluiswachterhuis gaat open en in gebroken Nederlands wordt geroepen: "Vlakkebrief, papieren! Ik wist dat ik vaargeld moest betalen bij binnenkomst in België, en dat was dus hier. Ik klim de trap op en geef aan één van de twee mannen mijn papieren en die gaat achter de computer van alles invoeren. Ik krijg een document in tweevoud mee, en ik moet betalen: un Euro cinq, voor het gehele traject tot aan de Franse grens. De Elfsluizentocht kan beginnen.

Anderhalf uur nodig om te schutten. We gaan op weg naar Hoei. Het Albertkanaal is saai en lelijk. Wat opvalt, zijn de borden aan de kant die aangeven dat het verboden is te ankeren en het bijzondere aan de afbeelding is dat het anker is afgebeeld met de vloeiën naar boven. Wellicht is het bedoeld voor luchtschepen. Tegen 3 uur liggen we aan de kade van Luik, waar het markt is. De meeste kraampjes zijn aan het sluiten, maar we kunnen nog 3 heerlijke broodjes met zuurkool en worst bemachtigen. De eigenaar van de zuurkooltent maakt een praatje met ons, waar we vandaan komen en waar we naar toe gaan. Door de golfslag van de snel voorbijvarende vrachtschepen, lig je daar niet echt rustig en we nemen spoedig afscheid en varen door naar Hoei oftewel Huy in het Frans. Volgens de theoretische berekeningen van het aantal draaiuren maal het verbruik per uur, komt de bodem van de tank in zicht. Dat wil zeggen nog een liter of 20/ 30. Onderweg was alles dicht op zondag, maar Hoei halen we wel en daar is volgens de almanak een tankstation. Nou mooi niet, blijkt later als we in de jachthaven van Hoei liggen en navraag doen bij de uitbater van het clubhuis. De eerstvolgende mogelijkheid is Namen en dat halen we niet zonder te tanken. Nou ja, morgen is er weer een dag, het is al over zessen en de fles is nog niet op tafel geweest. De muziek gaat aan en we genieten van de avond. Het eten is in Maastricht al ingekocht en Dick

bereidt cassoulet. Smullen! Na de afwas naar het centrum van Huy dat ruim 2 kilometer verder ligt. We nemen één fiets mee. Een prachtig stadje is Huy met een mooie Grand Place en uiteraard Belgisch bier. Is we terugkomen bij de haven is het hek dicht en het bijbehorende clubgebouw donker. Dan klimmen we over het hek dat gelukkig niet van punten is voorzien en de fiets wordt ook over het hek getakeld. Eén zit boven op het hek en pakt de fiets aan en geeft die door aan degene die al binnen staat. Toilet en douche zijn niet meer bereikbaar in het clubgebouw, maar we hebben zelf alles aan boord, dus zo'n ramp is dat niet.

Maandag 13 juni. We vertrekken om 9 uur uit het haventje van Huy en leggen na een paar honderd meter aan bakboord aan om te tanken. Met de jerrycan halen we 3 x 10 liter en dat is voldoende om Namen te halen. Goed dat we een heveltje hebben meegenomen, anders is het toch lastig zoniet onmogelijk om zonder morsen de diesel naar binnen te werken. We varen 2 kilometer verder en leggen na de brug aan stuurboord aan om inkopen te doen. Ontbijt hebben we nog niet gehad en bij de brug is een Carrefour waar we inkopen doen voor de dag en heerlijke pain au chocolat en croissants voor het ontbijt. Ik laat tevens bij de Carrefour reservesleutels aanmaken voor het schip, want die had ik nog niet en mijn ervaring is dat je altijd sleutels verliest als je geen

reservesleutels hebt. De bediening van de sluizen die we tegenkomen gaat vlot en trouw stap ik telkens van boord om een stempel te halen in het kantoortje van de sluiswachter. Tussen de middag leggen we aan in de port de plaisance de Beez een kilometer of 6 voor Namen. Wat een mooie locatie en een vriendelijke havenmeester. Je ligt heerlijk beschut voor de golven en hebt een prachtig uitzicht op de rotsen. Ja, dat vergat ik nog wel te schrijven, de Maas is hier al prachtig mooi geworden. Onvergelijkbaar met het stuk tot aan Huy. We blijven hier alleen een uurtje om heerlijk in het

zonnetje op de steiger te eten. Pas de problème zegt de havenmeester. Klaptafel en stoelen worden van boord gehaald en we genieten en ik besluit dat op mijn terugtocht te zijner tijd dit een overnachtingplaats wordt. Na de lunch varen we de Maas weer op richting Namen en vlak na de kruising met La Sambre is aan bakboord de Port de plaisance de Jambes. Het is 15.30 uur en we liggen hier ook mooi, zo tegenover de Citadel de Namur. We gaan de stad in en drinken een biertje op één van de mooie pleinen van Namen. Een gezellige stad.

Het is **dinsdag 14 juni** en het weer is prachtig.

We douchen in een prima voorziening, ontbijten, afrekenen en tanken in deze haven. We hebben er 52 draaiuren opzitten en de pomp slaat af bij 140 liter. In Meppel zijn we vol weggevaren, hebben in Huy nog 30 liter met jerrycans er ingegooid, dus het verbruik ligt tegen de 3,5 liter per draaiuur. Dat valt me mee. Jammer dat er niet meer in gaat dan 200 liter, want 60 cent de liter is niet duur. Bij de grens straks nog maar eens bijvullen. De Maas wordt nu echt heel mooi. We zien onderweg een prachtig kasteeltje aan het water liggen en nemen een foto vanaf het schip met op de voorgrond het vlaggetje van Pro Aqua. Heel bijzonder is de tuin van een leuk landhuis waarin een heuse boot ligt dat als zwembad gebruik wordt. De brug van de boot is tot duikplank omgebouwd en bovenop de plank staat een beeld van een man met een verrekijker. Wel lastig als je wilt springen om telkens die vent opzij te duwen, maar het kan ook zijn dat men er niet van afspringt omdat het te ondiep is. We weten het niet en er niemand aanwezig aan wie het kunnen vragen. Het varen gaat heerlijk, compleet cabrio, het dak is er af. Dat is toch wel heel prettig. Binnen enkele uren zijn we in Dinant en gaan bakboord uit om aan te leggen. Aan stuurboordzijde liggen ook een paar boten, maar die zouden er illegaal liggen had ik ergens gelezen. Speciaal voor Nederlanders denk ik, die voor niks willen liggen.

Als later de havenmeesteres langs komt om af te rekenen, informeer ik ernaar. Je kunt ook aan de overkant liggen, maar er is geen stroom of water en betaalt daarom iets minder. We liggen langs de kade waar redelijk veel auto's langs rijden rond de spits en de capitainerie met de sanitaire voorzieningen ligt aan de overkant, precies daar waar de schepen liggen waarvan ik dacht dat die daar uit zuinigheid lagen.

Je ligt daar beter, het is rustiger, vlakbij het sanitair, maar de zon is 's avonds eerder weg en zo is het altijd wat bij een ligplaats. We liggen nu vlakbij het café Leffe en drinken daar Leffe. De maaltijd vanavond is spaghetti à la Bolognese. We hebben tijd

genoeg vandaag en het achterdek wordt geschuurd en in de Owatrol gezet en in de grondverf. "s avonds lopen we naar de andere kant waar ook een Doerak ligt en zowaar lid van de Doerakclub. Het is de Vrouwe Heintje, een mooie 950 AK en de schippersvrouw of de vrouw van de schipper roept gekscherend tegen ons als we gedag zeggen: "Ik praat niet tegen jullie". Waarom niet? " Toen jullie vanmiddag kwamen aanvaren, lagen we er al en we zwaaiden volop naar jullie, maar jullie reageerden niet." Zeker te hoog in de bol vanwege de cabrio. Ik had niets gezien en al spoedig was het ijs gebroken en hebben we gezellig gepraat. De volgende morgen bij ons vertrek heb ik de admiraalsgroet gebracht aan de Vrouwe Heintje en haar bemanning.

Woensdag 15 juni.

We stempelen nog steeds bij elke sluis, maar we komen ook schippers tegen die het niet meer doen. Navraag bij de sluiswachter levert een typisch Belgisch antwoord: het moet wel, maar als het niet gebeurt, doen we er niets aan. We stempelen rustig door, ik vind het veel te leuk om ze allemaal te hebben en stel je voor dat er vandaag bij de grens net de meest strenge sluiswachter is van heel België en die je terugstuurt om alsnog een stempel van een bepaalde sluis te halen. Het waarom van de stempels wordt me niet duidelijk gemaakt. Om 13.00 uur verlaten we met 5 andere schepen in flottielje België. In de eerste Franse sluis "les quatre cheminées" moeten we een vignet kopen om op de Franse waterwegen te mogen varen. Je hebt de keuze uit een aantal mogelijkheden variërend van een dagkaart om bijvoorbeeld de tunnel die een paar kilometer voorbij Givet ligt eens door te varen, tot een met een jaarkaart. Ik koop een jaarkaart om het toch de bedoeling om de boot in Frankrijk te laten overwinteren. Dat kost € 224,90 voor een schip met een oppervlakte tussen 25 en 40 m². We krijgen een factuur en een sticker die zichtbaar op het raam moet worden geplakt. De formaliteiten zijn voorbij, de certificaten zijn getoond en we

ontvangen een geel zendertje waarmee we de geautomatiseerde sluisen kunnen bedienen. Op naar Givet om inkopen te doen. 14.00 uur. Op het terras op het plein van Givet bestellen we stokbrood en bier. Het is heerlijk weer en we besluiten om in Givet te blijven liggen. We gaan inkopen doen en vanavond staat lamskotelet op het menu. Na terugkeer op de boot, ga ik slapen, ik ben moe. Aan het eind van de middag verven we het achterdek. Het is nu lichtgrijs. We liggen mooi in Givet en ook in deze stad is een citadel. Het is nog 80 kilometer naar Charleville- Mezieres. We gaan er 3 dagen over doen.

Donderdag 16 juni.

De douche gaat niet eerder open dan 09.00 uur. Een vreemde regeling, maar we benutten de tijd om stokbrood te halen, te ontbijten en de watertank te vullen. Vrij snel na het vertrek uit het leuke plaatsje Givet, komt de tunnel van Ham, lang 600 meter. De tunnel is niet verlicht, dus een goede schijnwerper is nodig, anders vaar je tegen de stenen kant op. Eerst is er de sluis die we bedienen met het zendertje dat we bij de grens hebben ontvangen. Een paar honderd meter voor de sluis staat een bord waarop aangegeven wordt dat de knop op de zender moet worden ingedrukt. Als

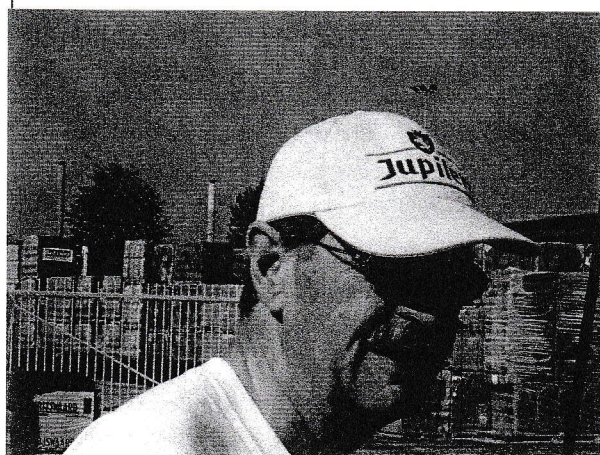
bewijs van ontvangst gaat een oranje zwaailicht aan. Als de sluis vrij is, gaat het licht over van dubbel rood naar rood/groen. De sluis loopt leeg, de deuren gaan open en we kunnen naar binnen. We leggen aan en ik pak de blauwe stang en achter ons sluit de deur. Als de sluis vol is, gaan de deuren open en daar is de tunnel. Boordlichten aan, schijnwerper aan en daar gaat ie. Wat een bijzondere ervaring. Het is éénrichtingverkeer en de scheepvaart wordt door sluiswachters in de gaten gehouden. We komen de tunnel uit en daar is een wachtplaats, waar we inderdaad moeten wachten omdat er een spits in ligt, blijkt even later als de deuren opengaan. Wat gaat dat langzaam. Het schip is volgeladen en ligt diep. Een van de opvarenden loopt naar voren en peilt en foetert op z'n Frans dat de tirant d'eau n'est pas normal. Ondiep begrijp ik. Het is een bijzonder ervaring, die sluisjes en die tunnel. Prachtig. Tegen lunchtijd leggen we aan in Haybes, een leuke aanlegplaats. We kopen stokbrood en genieten van het mooie weer. We gaan verder naar Fumay. We kunnen nog net aanleggen en liggen aan een kade met prachtige oude huizen. Op de kade wordt petanque gespeeld. Ik sta te kijken en

De ruzie wordt niet bijgelegd, de man vertrekt en de muziek gaat weer op volle toeren. De boze dame gaat dansen en wij betalen en gaan naar de boot. Zo werd het toch nog leuk in het ongezellige café.

In het volgende nummer: Jack met z'n Doerak in het land van Chirac

wordt vrij snel uitgenodigd om mee te spelen. We spelen 3 tegen 3.

Mijn medespelers zijn Rosa en Maria, vrouwen van een jaar of zeventig die het goed kunnen. We verliezen omdat de tegenpartij de plaatselijke kampioen heeft. Heerlijk om weer in Frankrijk te zijn. We doen inkopen en voor vanavond staat paella op het menu. Heel lekker. 's Avonds willen we in een café nog een biertje drinken, maar dat valt niet mee. Franse cafés munten niet uit door gezelligheid en na veel omzwervingen belanden we in café Sport, de rest is dicht om 10.00 uur. Een ongezellig café met goed bier. Een plaatselijke CD- draaier zit achter de draaitafel. Er zijn nog 6 mensen. Er wordt gedanst en wat later komt een enigszins aangeschoten Fransman binnen en er ontstaat ruzie. We proberen het te volgen. Volgens ons is het de vriend van één van dames en hij was niet komen opdagen op een afgesproken tijdstip. Het gaat er in woorden hard aan toe. De kroegbaas neemt de man mee naar buiten en probeert de zaken te sussen. We nemen er nog één, want het wordt nu wel interessant. De boze dame wordt ook aangesproken door één van de gasten.

Omdat we toch naar Appingedam gaan een keer 'n Groningse mop

Een Drent, een Fries en een Groninger moeten bij God komen.

God zegt tegen de Drent: "dit is jouw land" en wijst naar een stuk onvruchtbare heide en direct als hij dat gezegd heeft vliegt de Drent op z'n knieën en zegt: "dank u God, dank u God" en daarna wijst God een zooi water met grond ertussen aan en zegt: "Fries, dit is jouw land" en net als de Drent vliegt de Fries op z'n knieën en zegt: "dank u God, dank u God".

Daarna wijst God naar een prachtig, vruchtbaar stuk land en zegt tegen de Groninger: "dit is jouw land" waarop de Groninger vraagt: "weet u dat zeker?" en God zegt: "ja" en de Groninger vraagt: "weet u dat heel zeker?", God knikt waarop de Groninger zegt: "voan mien laand oaf!!!!"

=0=

Recept: Whisky eend

Benodigdheden:

- * 1 eend van ongeveer 5 kilo (voor 6 personen)
- * 2 grote flessen Scotch Whisky
- * 500 gr. Spekreepjes
- * 1 fles olijfolie

De eend larderen met het spek en de binnenkant inwrijven met zout en peper. De oven 10 minuten voorverwarmen op 180 graden. Een longdrinkglas vullen met whisky. De whisky opdrinken gedurende het opwarmen van de oven. De eend op de vuurvaste schotel leggen en een tweede glas whisky uitschenken. Het tweede glas whisky opdrinken en de eend in de oven plaatsen. Na 20 minuten de oven op 200 graden zetten en de twee glazen bullen met bwhisky. De klazen opdrinken en de skerven van et eelste klas oplaapen. Nog een aalf klaasje sjenken en opdlinke Na een halff uui de noven opadoen om deent te sjekke. Briandwondezalff in de padkamer ganaale eo op de povekand van de llinkeland doen. De nove nesjop geve!!!! Twi glose insjenke. Van de twi glose bliski tmiddelste opsoepe. De nove opedoen nadat este bles bieski leegis rn de schotel vastpakke. De branwondezalff op de bienekand va de twiejande doenen en

deent oeprape. Danere glasse biskie oepdrinke. Deeent nogis oeprape en met nen nantdoek de branwondesalff van deent vege. Den ande ontvette mat biski en den tuup salff oeprape. Tkapot glas opvege en deent terug in de ove zitte. Deeent oprape en de ove opedoen. De twiede bles bliskie opedoen en oprape van de keukebloer. Opstaan van de bloer en vettig spek onde dekas vege. Nogis oepstaan van de bloer..... en dan tog marr blieve zitte. De bles op de gron sette. Ban de teut drinke....de klas zen oep of kapot! Den ove afzette....., doer toedoen... en denhiele nach ronke... De volgende late voormiddag de eend aansnijden met het zilveren feestbestek en degusteren met citroen en mayonaise. De hele middag en de vroege avond de rotzooi in de keuken opruimen. De muren en het plafond afsoppen.

Eet smakelijk!

Aanbevolen muziek keuze bij dit gerecht: 4tuoze Matroze met het nummer "Wordt er nog gezopen of hoe zit dat?" of Hé Kapitein van Rumor di Mare

En wij maar zingen over die mooie kaapvaart.

De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden was altijd op zoek naar bondgenoten tegen Spanje en had daardoor een redelijk goede relatie met de Moslimlanden. Moslims en protestanten deelden hun afkeer voor het katholicisme, maar van bekeerde christenen moest de Republiek niets hebben.

Bij het aanbreken van de zeventiende eeuw maakten de Nederlandse autoriteiten zich grote zorg om de veiligheid van handelaren en zeelui die werden gekaapt en gevangengenomen door Barbarijse piraten. Deze voerden sinds de val van Granada in 1492 een heilige oorlog tegen Europa en Spanje in het bijzonder. Van Arabië tot IJsland kaaptten ze christelijke schepen, lading, bemanning en passagiers, die vervolgens werden gegijzeld of als slaven verkocht. De goede relatie met de moslimlanden moest een vrije vaart en handel in de Levant en Noord-Afrika bereiken.

Door de bevrijding van Spaanse moslimslaven door de Nederlanders kwam een alliantie met het Ottomaanse Keizerrijk en Marokko dichterbij. Dit gebeurde bij de inname van Sluis waar de Spaanse vloot gebruik van maakte. 135 Moslimslaven werden van de Spaanse schepen gehaald en werden in Zeeland goed behandeld. Ze kregen op hun thuisreis kaas, bier, warm eten met vlees en vis

en nieuwe kleren waarmee ze zich voor de Marokkaanse koning in Marrakesj vertoonde.

Er werd geen losgeld gevraagd en dus waren de Turkse en Marokkaanse heersers zeer onder de indruk en kwam er in 1610 een verdrag met Marokko en in 1612 met Istanbul. De Nederlanden bleven Spaanse slaven terugsturen.

Lastiger was de aanwezigheid van moslim-kapers. In het verdrag stond dat als kapers Nederlandse havens aandeden zij met respect moesten worden behandeld en dat ze vrij voorraad en materiaal kunnen kopen en dus kwamen er nogal eens moslim-kapers naar Nederland. Echter niet altijd vrijwillig. Zo zouden in 1619 een grote groep moslimkapers in Amsterdam de strop hebben gekregen als de Algerijnse gouverneur daar geen stokje voor had gestoken.

Een flink aantal moslimkapers was zelf Nederlander. In 1625 was een kwart van de kapiteins in Algerije uit de Nederlanden en bestond de helft van de Barbarijse kapers uit renegaten, tot de islam bekeerde Europese christenen. Van een afvallige Nederlandse kapitein werd gezegd dat hij geheel met een Nederlandse bemanning zeilde.

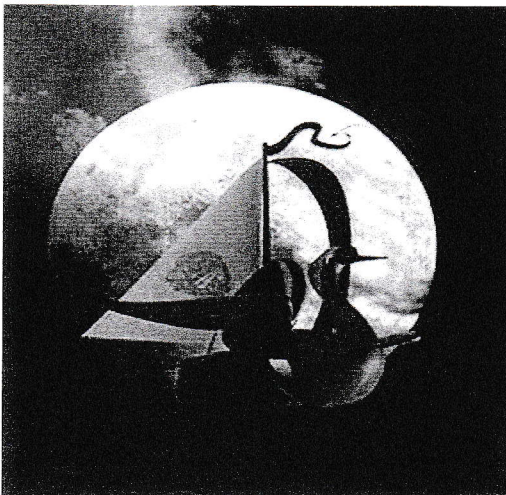
In 1623 kwam door een noodweer zo'n kapersschip in Vlissingen terecht waar de moslim bemanning het schip repareerde. Officieren van de Admiraliteit van Zeeland troffen aan boord christelijke slaven aan. Engelsen en Fransen die werden bevrijd en naar huis konden terugkeren.

Diezelfde maand kwamen nog twee kapersschepen in Veere terecht. Ook zij hadden christelijke slaven aan boord, maar nu Spanjaarden die door de burgerij werden bevrijd en verborgen. Toen de Staten-Generaal op de hoogte was gebracht werden de drie schepen gesommeerd zee te kiezen. De komst van deze schepen had Nederland in een lastig parket gebracht.

Aan de ene kant maakten ze zich zorgen om de relatie met de Engelse en Franse geallieerden, aan de andere kant waren ze gehouden aan het verdrag met de moslim staten. De kapitein van een kaperschip protesteerde dan ook onmiddellijk dat de vrijlating van de christelijke slaven dat verdrag schond.

De problemen voor de Staten werden penibeler toen bleek dat op de schepen ook renegaten aan boord waren. Zelfs de kapitein van een van de schepen was een afvallige Hollander, de beruchte Jan Janz van Haarlem, alias (Murad Raïs), die admiraal zou worden van de kapersvloot van de onafhankelijke kapersstaat Salé aan de Atlantische kust van Marokko. De Staten droegen de Admiraliteit op de renegaten te arresteren. Ze werden met geweld van de schepen gehaald en in de gevangenis van Veere gegooid.

De vraag was nu hoe deze tot de islam bekeerde christenen te behandelen. Besloten werd dat als ze weer zouden terugkeren tot het christelijk geloof ze hun vrijheid zouden krijgen en als ze dat niet deden zouden ze net zo worden behandeld als de Turkse moslims die waren overgegaan tot het christendom. Die straf was executie.

Omdat de staten grote diplomatieke problemen verwachtten, bedachten ze een list. De sultan werd verzocht geen renegaten meer naar de republiek te laten komen en zo het probleem te omzeilen. Maar dat was ijdele hoop. De volgende winter kwam een (Turks) schip onder commando van de kaper Ali Raïs de haven van Vlissingen binnen gedreven. Het schip bleek een gekaapt Frans schip, en toen de eigenaars hoorde waar het was stapten ze onmiddellijk naar de rechter om het terug te krijgen. Ook dit schip had renegaten aan boord waaronder twee Nederlanders: Jan Barentz uit Enkhuizen die al veertien jaar in Salé leefde, was besneden en getrouwd met een moslima. De andere was Lambert Pietersz. uit Enkhuizen, zeven jaar eerder gevangen genomen door kapers uit Salé. Hij had carrière gemaakt en was op 21 jarige leeftijd eigenaar/reder van drie kapersschepen. De renegaten werden gearresteerd en gevangen gezet. De Marokkaanse gezant nam het voor hen op en wendde zich tot prins Maurits waarbij hij meldde dat ze in goed vertrouwen naar Vlissingen waren gekomen in een haven van vrienden en geallieerden en dat ze geheel vrijwillig islamiet waren geworden. Hij vroeg om ze vrij te laten. Omwille van de vriendschap tussen beide landen gaf de Staten Generaal opdracht de gevangenen vrij te laten zodra hun schepen zeilklaar waren. Alle volgende gevallen zouden nu wel worden behandeld zoals de Turken de afvalligen van de Islam behandelen.

Gijs Geertzen

naar: Benjamin Kaplan De Groene
Amsterdammer 19-05-06

AGENDA voor zomer en najaar (opgemaakt op 20 juni)

3 juli	Repeteren
VAKANTIE	
19 augustus	Shanty & Haring Festival Katwijk, Organisatie: 'Voor de Mast', zie www.voordemast.nl
21 augustus	Repeteren, <i>LET OP !!!</i> In verband met het voorbereiden van 'Bie Daip' is de repetitie van de 28 ^{ste} een week naar voren gehaald. Omdat de Tuinzaal door de Viswijven wordt gebruikt repeteren wij op de zolder van het Koetshuis.
26 augustus	Int. Shanty Festival 'Bie Daip', Appingedam. Organisatie 'Armstrong Patent' Zingen tussen 11.00 en 23.00 uur..., zie www.armstrongspatent.nl
2 september	Buurtfeest 'De Esch' Rotterdam, tot circa 13.00 uur <u>Optie: Shanty Festival Rotterdam</u> Uitnodiging 25 jarig huwelijk Theo K., strandtent Katwijk, s'avonds
11 september	Repeteren
22 september	AFAK, 12.5 jarig bestaan, strandtent Katwijk, s'avonds
25 september	Repeteren
3 oktober	<u>Optie: Uitreiking Haring & Wittebrood, '3 Oktober Vereeniging'</u> Deelname Grote Optocht, '3 Oktober Vereeniging'
9 en 23 oktober	Repeteren
29 oktober	Verzorgingshuis Wijckersloot, Fonds 1818, zondagmiddag
6 en 20 november	Repeteren
28 november	Verzorgingshuis Lorentzhof, direct contract, dinsdagavond
4 december	Repeteren
7 december	Uitreiking 'Co Verhoogprijs', vrijwilligersprijs van de Gemeente Leiden, Stadhuis

=0=

INTERNATIONAAL SHANTYFESTIVAL

"BIE DAIP", APPINGEDAM

Stormalong John, Engeland
Four'n'Aft, Engeland
Les Souillés de Fond de Cale, Bretagne
Landlocked, Engeland
Ship'n Whales, Noorwegen
Banana Boat, Polen
Rumor di Mare, Leiden
De Kaapstander, Gouda
Opwierde II, Appingedam
Zingende Zeeschuimers, Groningen
Armstrong's Patent, Appingedam

Hierboven de indrukwekkende lijst met deelnemers aan het Shantysfestival 'Bie Daip' 2006. Goed voor onze internationale contacten!

Frans en Willem geven door dat Rumor op de zaterdag met ongeveer 30 man zal deelnemen. Een flink aantal blijft de zaterdag overnachten, sommigen komen op vrijdag al naar Appingedam. Op de camping van Appingedam (circa 2 km van het festival) hebben we gedurende het hele festival een grote legertent gehuurd. Deze tent wordt het centrale ontmoetingspunt voor Rumor. Hier kunnen we eventueel repeteren, verpozen met slecht weer, spullen achterlaten en natuurlijk slapen. De tent heeft licht en een koelkast...

Het Festival staat bekend om de goede organisatie. Zo zijn op zaterdag de lunch en een schippersmaaltijd verzorgd. Op zondag is er een ontbijt en lunch. Ik kijk er in ieder geval naar uit!
Frits

Bericht van de muziekcommissie

Op de laatste ALV is afgesproken dat iedereen vóór een optreden de liedlijst krijgt gemaild of toegestuurd. Men weet dan wat er wordt gezongen en kan de teksten nog even doornemen zodat het tekstboekloos zingen goed gaat.

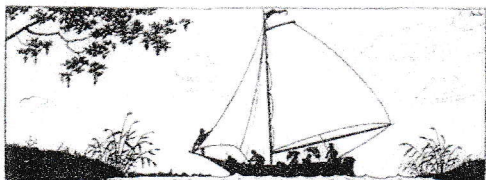
Het opstellen van een liedlijst is een lastige zaak. Per optreden zijn er een groot aantal factoren waar rekening mee moet worden gehouden. Deze veranderen vaak vlak voor de datum ook nog weer, bijvoorbeeld omdat een voorzanger afzegt.

Ten einde voor ieder nummer ten minste twee voorzangers te hebben en om het kiezen van nummers overzichtelijker te maken, hebben Jeroen en Leo voor het hele repertoire een lijst gemaakt met voorzangers en reserves. Ewald heeft er vervolgens de toonsoorten bijgezet. Zoals jullie misschien hebben gezien is voor het samenstellen van de laatste liedlijsten het nieuwe systeem al gebruikt. De basislijst is voorlopig en zal binnenkort aan alle voorzangers worden doorgestuurd.

Voorzangers kunnen vervolgens reageren, niet alleen op de mogelijke fouten maar ook op de voorstellen voor nieuwe liedvoorzanger combinaties die in de lijst zijn opgenomen.

Ten slotte nog dit: bij optredens lukt het niet altijd om alle voorzangers evenwichtig aan bod te laten komen. Insteek is steeds dat de klant, het publiek en wij zelf het zo goed mogelijk naar de zin moeten hebben.

Frits (schrijver van de muziekcommissie)

RUMOR DI POLSKI

Voor de aanvang op verzoek van Frits nog even wat kleine tafeltjes uit de tuin in onze repetitieruimte neergezet. Wat truttig de stoeltjes er omheen en ze mochten komen: de Polen. De tafeltjes zagen er niet uit, doordat ze jaar na jaar aan de voet van de Burchtheuvel blad hadden gevangen. Zelfs een lap met water uit de spoelbak van de bovenburen mocht niet meer baten. Maar we hadden wel een knus hoekje voor ze ingeruimd.

Wie nou op het idee kwam om voor het moment suprême toch maar met het hele koor op een paar vierkante meter podium te gaan staan weet ik niet. Maar het was maar goed ook. Onze Polen konden de hele zaal gebruiken.

Niet alleen om het uitzicht dat ons op Poolen werd geboden kan ik - voor mijzelf sprekend - zeggen dat het een hele leuke avond was. Laat die lui hier binnen de kortste keren komen loodgieten, asperges steken, huizen schilderen of ik weet ik wat. Die mensen brengen een welkome kleur in ons soms grijze Hollandse bestaan. Ik zit nog niet zo lang bij Rumor, maar ik durf te stellen dat het enthousiasme van ons publiek absoluut bovengemiddeld aanstekelijk was en bijdroeg aan ons enthousiasme om voor ze op te treden. En zij weer voor ons natuurlijk. Want toen ze eenmaal op stoom kwamen, waren ze niet meer te stuiten. (Goed idee trouwens die koelkast in de repetitieruimte

